

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (przewodniczący,  
sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **M. S.**

skazanego za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 15 marca 2023 r.,

w przedmiocie rozważenia potrzeby wznowienia postępowania z urzędu

w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKa 89/19, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 lipca 2018 r., sygn. akt III K 173/14,

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. *a contrario*

### **p o s t a n o w i ł**

**stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.**

## UZASADNIENIE

Obrońca skazanego zwrócił się do Sądu Okręgowego w Kielcach z dwoma pismami, które następnie przekazano wg właściwości do Sądu Najwyższego. Pisma te wpłynęły do Sądu Najwyższego w dniu 19 grudnia 2022 r. Należało je potraktować jako sygnalizację potrzeby wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKa 89/19, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w

Kielcach z dnia 4 lipca 2018 r., sygn. akt III K 173/14, w odniesieniu do skazanego M. S..

W pierwszym piśmie z dnia 15 września 2021 r. obrońca podniósł, że w sprawie zaistniała tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z postępowaniem przed Sądem Okręgowym w Kielcach o sygn. akt III K 183/14, w którym przedmiotem rozpoznania miały być te same czyny, jak w postępowaniu niniejszym. W piśmie tym obrońca zawarł także wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku, którego dotyczy sygnalizacja uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k.

W drugim piśmie, również z dnia 15 września 2021 r., obrońca powołał się na zaistnienie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 4 k.p.k. (niekiedy błędnie oznaczonym w piśmie jako art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.) w zw. z art. 15 k.k. i art. 17 k.k. Obrońca argumentuje, iż jego zdaniem „zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy wskazuje, że postępowanie wobec M. S. winno być umorzone już na etapie postępowania przed Sądem I instancji, a to z uwagi na art. 15 k.k. i art. 17 k.k., przynajmniej co do zarzucanych czynów M. S. z art. 286 k.k. i art. 294 k.k. Analiza zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że oskarżony M. S. dobrowolnie odstąpił od dokonania zarzucanych mu przestępstw, a w szczególności od zarzucanego mu czynu z art. 286 k.k. i art. 294 k.k., a zatem nie podlega on karze, co powinno skutkować umorzeniem postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 4 k.p.k. już na etapie przed Sądem I instancji”. W tym piśmie obrońca również zawarł wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku, którego dotyczy sygnalizacja uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Sąd Najwyższy nie stwierdził, aby w tej sprawie istniały podstawy do wznowienia postępowania z urzędu, w trybie art. 542 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skazany już ubiegał się o wznowienie postępowania w tej sprawie – postanowieniem z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt IV KO 160/21, Sąd Najwyższy, na skutek sygnalizacji obrońcy skazanego, stwierdził niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu. Wyrok Sądu odwoławczego był również poddany kontroli kasacyjnej, w wyniku której Sąd

Najwyższy postanowieniem z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt III KK 158/22, oddalił m.in. kasację obrońcy skazanego M. S. jako oczywiście bezzasadną. W obu tych sprawach obrońca sygnalizował wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., o której mowa w pierwszym z pism.

Bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. może być jedynie podstawą wznowienia postępowania karnego z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.). Inicjatywa strony postępowania wskazująca na wystąpienie tego typu uchybienia może inicjować postępowanie wznowieniowe jedynie jako sygnalizacja potrzeby działania sądu z urzędu w trybie art. 9 § 2 k.p.k.

W odniesieniu do pierwszego z zasygnalizowanych uchybień, tj. tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., trzeba przypomnieć, że zgodnie z art. 542 § 4 k.p.k. wznowienie postępowania w trybie art. 542 § 3 k.p.k. nie może nastąpić, jeżeli powoływane uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k. były przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji. Tymczasem kwestia zaistnienia tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. była przedmiotem kasacji obrońcy skazanego M. S. (zarzut tiret pierwsze). Tożsame stanowisko Sąd Najwyższy zajął w tym względzie we wspomnianym już postanowieniu wydanym na skutek wcześniejszej sygnalizacji zaistnienia tego uchybienia o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej (postanowienie z dnia 13 lipca 2022 r., IV KO 160/21). Tym samym niedopuszczalne jest rozważanie w postępowaniu wznowieniowym kwestii ujętej w pierwszym z pism obrońcy skazanego. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że oddalając kasację jako oczywiście bezzasadną Sąd Najwyższy uzasadnił dlaczego nie dostrzega w tej sprawie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. i w tym zakresie należy odesłać do argumentacji zawartej w uzasadnieniu postanowienia z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt III KK 158/22 r.

W tej sprawie nie zaistniała również bezwzględna przyczyna odwoławcza sygnalizowana w drugim z pism skazanego. Zgodnie z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8-11. Tym samym w tym przepisie nie wymienia się jako tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej zaistnienia negatywnej

przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 4 k.p.k., na którą powołuje się obrońca. Sygnalizowana materia w ogóle nie może stanowić o zaistnieniu uchybienia o randze tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że obrońca kwestionuje ustalenia faktyczne, co na obecnym etapie postępowania nie jest dopuszczalne. Żaden z Sądów orzekających nie ustalił bowiem, że M. S. działał w warunkach art. 15 § 1 k.k. lub art. 17 § 1 k.k. Twierdzenie obrony, że skazany dobrowolnie odstąpił od realizacji znamion czynu zabronionego jest wyłącznie polemiką z ustaleniami faktycznymi sprawy prawomocnie zakończonej, co nie jest dopuszczalne w ramach postępowania wznowieniowego, także prowadzonego w trybie art. 542 § 3 k.p.k.

Z uwagi na stwierdzenie braku podstaw do wznowienia postępowania z urzędu bezprzedmiotowe było rozpoznawanie wniosku obrońcy o wstrzymanie wykonania wyroku, którego dotyczy sygnalizacja uchybień z art. 439 § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.